

OPENBAAR BESLUIT

Ons kenmerk: ACM/DJZ/2015/207559_OV
Zaaknummers: 14.0682.52.1.01 t/m 14.0682.52.1.06
Datum: 11 december 2015

Besluit van de Autoriteit Consument en Markt als bedoeld in artikel 7:11 Algemene wet bestuursrecht naar aanleiding van de bezwaren van EconGas GmbH, van TAQA Energy B.V., TAQA Gas Storage B.V., TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek gas B.V., van Vereniging Gasopslag Nederland, van WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG, van Astora GmbH & Co. KG en Energie-Nederland tegen het besluit tot vaststelling van de tarieven ter uitvoering van de transporttaak, de aansluittaak, de bestaande aansluitingtaak, de taak balancering en de taak kwaliteitsconversie ingevolge artikel 82, vijfde lid van de Gaswet per 1 januari 2015 voor Gasunie Transport Services B.V.

Verloop van de procedure

1. Bij besluit van 19 december 2014¹ heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) de tarieven in de zin van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet vastgesteld voor de netbeheerder van het landelijk gastransportnet Gasunie Transport Services B.V. (hierna: GTS) die gelden per 1 januari 2015 (hierna: bestreden besluit).
2. Tegen dit besluit is op 28 januari 2015 pro forma bezwaar gemaakt door EconGas GmbH (hierna: EconGas), TAQA Energy B.V., TAQA Gas Storage B.V., TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek gas B.V. (hierna gezamenlijk aangeduid: TAQA), WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG, van Astora GmbH & Co. KG (hierna gezamenlijk aangeduid: WINGAS) en de Vereniging Gasopslag Nederland (hierna: VGN). Op 29 januari 2015 heeft Gas Transport Services B.V. (hierna: GTS) en pro forma bezwaar ingediend. ACM heeft vervolgens deze partijen tot 19 maart 2015 de tijd gegeven om de gronden van bezwaar in te dienen. Ten slotte is op 5 februari 2015 bezwaar gemaakt door Vereniging Energie-Nederland.
3. Op 18 maart 2015 heeft ACM de gronden van GTS, TAQA en van VGN ontvangen. De gronden van EconGas en WINGAS zijn op 25 maart 2015 ontvangen.
4. Op 15 juli 2015 heeft een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij alle partijen in de gelegenheid zijn gesteld om hun bezwaren nader toe te lichten.
5. VGN, WINGAS, TAQA, Energie-Nederland en GTS hebben van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Van de hoorzitting is een verslag gemaakt. Dit verslag is op 2 september 2015 naar

¹ Besluit met kenmerk ACM/DE/2014/207084.

OPENBAAR BESLUIT

partijen verzonden. WINGAS en VGN hebben vervolgens enkele opmerkingen gemaakt naar aanleiding van het verslag van de hoorzitting.

Het bestreden besluit

6. In het bestreden besluit heeft ACM tarieven vastgesteld ter uitvoering van de volgende taken van GTS, genoemd in de artikelen 10 en 10a van de Gaswet:
  - a. het uitvoeren van gastransport en de daaraan gerelateerde taken (hierna: transporttaak);
  - b. het in evenwicht houden van het landelijke gastransportnet (hierna: balanceringsstaak);
  - c. het omzetten van gas naar een hogere of lagere energie-inhoud, dan wel gas in een door de gebruiker gewenste samenstelling brengen (hierna: kwaliteitsconversietaak);
  - d. het voorzien van een aansluitpunt (hierna: aansluitaak); en
  - e. het in werking hebben en onderhouden van aansluitingen op het landelijke gastransportnetwerk die voor 1 april 2011 in gebruik zijn genomen (hierna: bestaande aansluitingtaak).²
7. De volgende tarieven zijn in het bestreden besluit voor deze taken vastgesteld:
  - Voor de transporttaak, balanceringsstaak en de kwaliteitsconversietaak gezamenlijk zijn transporttarieven vastgesteld, bestaande uit entrytarieven, exittarieven en connectiontarieven;
  - Tarieven voor de transportgerelateerde diensten (wheeling, diversion en overdracht van transportcapaciteit of het gebruiksrecht);
  - Een tarief voor de bestaande aansluitingtaak (hierna: BAT-tarief);
  - Een tarief voor de aansluitaak (hierna: AT-tarief).
8. De entrytarieven, exittarieven en connectiontarieven zijn vastgesteld per meetpunt. In het bestreden besluit heeft ACM voor 72 meetpunten een entrytarief vastgesteld en voor 562 meetpunten een exittarief. Het BAT-tarief is een uniform tarief dat voor elk meetpunt geldt waarvoor GTS de taak uitvoert. Het AT-tarief is een tarief per meetpunt.

Wettelijk kader

9. Voor de beoordeling van de bezwaren zijn de volgende bepalingen relevant.

Gasverordening

10. Artikel 13, eerste lid, van de Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees parlement en de Raad van de Europese Unie van 13 juli 2009 betreffende de voorwaarden voor de toegang tot aardgastransmissienetten en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1775/2005 (hierna: de

---

² Een nieuwe taak per 1 januari 2014.

OPENBAAR BESLUIT

Gasverordening):

"1. De door de transmissiesysteembeheerders toegepaste tarieven, of de voor de berekening daarvan gebruikte methoden die zijn goedgekeurd door de regulerende instanties overeenkomstig artikel 41, lid 6, van de Richtlijn 2009/73/EG, alsmede de tarieven die worden gepubliceerd overeenkomstig artikel 32, lid 1, van die richtlijn, zijn transparant, houden rekening met de noodzaak van systeemintegriteit en verbetering ervan en zijn een afspiegeling van de werkelijke kosten, voor zover deze overeenkomen met die van een efficiënte en structureel vergelijkbare netbeheerder en transparant zijn, waarbij tevens wordt gelet op de nodige winst op de investeringen en in voorkomende gevallen met inachtneming van de benchmarking van tarieven door de regulerende instanties. De tarieven of de voor de berekening daarvan gebruikte methoden zijn niet-discriminerend.

De lidstaten kunnen besluiten dat de tarieven ook kunnen worden vastgesteld aan de hand van marktgerichte regelingen, zoals veilingen, mits dergelijke regelingen en de eruit voortvloeiende inkomsten door de regulerende instanties worden goedgekeurd

De tarieven of methode voor de berekening daarvan, zijn bevorderlijk voor de efficiënte handel in gas en voor de concurrentie en zijn tegelijk gericht op het vermijden van kruissubsidiëring tussen de netgebruikers en op het bieden van stimulansen voor investeringen en het handhaven of creëren van interoperabele transmissienetten."

11. Artikel 18, tweede lid, van de Gasverordening:

"Om transparante, objectieve en niet-discriminerende tarieven te garanderen en een efficiënt gebruik van het gasnet te bevorderen, publiceren de transmissiesysteembeheerders of de betrokken nationale instanties beknopte en voldoende gedetailleerde informatie over tariefderivatie, methodologie en structuur."

Gaswet

12. Artikel 82 van de Gaswet (voor zover hier van belang):

"1. In afwijking van artikel 80 worden de tarieven ter uitvoering van de taken door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, genoemd in de artikelen 10 en 10a, eerste lid, onderdeel b, c, d en e, alsmede de tarieven voor de transport ondersteunende diensten vastgesteld overeenkomstig dit artikel.

(...)

3. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zendt jaarlijks voor 1 september aan de Autoriteit Consument en Markt een voorstel voor de tarieven voor uitvoering van de taken genoemd in de artikelen 10 en 10a, met inachtneming van de tariefstructuren vastgesteld op grond van artikel 12f of 12g en met inachtneming van de gemaakte kosten voor investeringen, bedoeld in artikel 39e, 39f, derde lid, of 54a, derde lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn.

(...)

OPENBAAR BESLUIT

5. De Autoriteit Consument en Markt stelt jaarlijks de tarieven vast die kunnen verschillen voor de onderscheiden tariefdragers.

(...)

7. De vastgestelde tarieven treden in werking op een door de Autoriteit Consument en Markt te bepalen datum en gelden tot de datum van inwerkingtreding van het besluit tot vaststelling van de tarieven voor het volgende jaar.

(...)

13. Artikel 10, zesde lid, van de Gaswet:

"Een netbeheerder heeft, in aanvulling op de in het eerste, derde en vijfde lid genoemde taken, in het voor hem krachtens artikel 12f vastgestelde gebied tevens tot taak om:

a. een ieder die verzoekt om een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft van ten hoogste 40 m³(n) per uur te voorzien van deze aansluiting;

b. een ieder die verzoekt om een aansluitpunt ten behoeve van een aansluiting die een doorlaatwaarde heeft groter dan 40 m³(n) per uur te voorzien van een aansluitpunt op het dichtstbijzijnde punt van het gastransportnet met een voor die aansluiting geschikte druk en voldoende capaciteit."

14. Artikel 10a, eerste lid, aanhef en onder d van de Gaswet:

"Onverminderd de artikelen 10, 42 en 54a, en hoofdstuk 2 heeft de netbeheerder van het landelijk gastransportnet tevens tot taak:

d. in aanvulling op artikel 10, zesde lid, het in werking hebben en onderhouden van aansluitingen op het landelijk gastransportnet die voor 1 april 2011 in gebruik zijn genomen"

15. Artikel 14, derde lid, van de Gaswet:

"Een netbeheerder hanteert voorwaarden die redelijk, transparant en niet-discriminatoir zijn."

Relevante codebepalingen

16. De volgende artikelen in de Tarievenscode Gas zijn relevant:

"3.3.6 Tariefstructuur aansluitingen aangelegd door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet

3.3.6.1 Omschrijving dienst

De dienst betreft het in werking hebben en onderhouden van aansluitingen die zijn aangelegd door de netbeheerder van het landelijk gastransportnet, uitgezonderd systeemverbindingen en verbindingen met gastransportnetten over de Nederlandse landsgrens.

3.3.6.2 Tariefdrager

De tariefdrager is de gecontracteerde entry- of exitcapaciteit uitgedrukt in m³(n;35,17)/uur."

OPENBAAR BESLUIT

"3.4.2 De transporttarieven en de transportgerelateerde tarieven worden gebaseerd op de mate waarin zij de kosten genoemd in artikel 3.4.1 veroorzaken."

"3.2.7.4 Korting tarief entry- en exitcapaciteit gasopslag."

Het tarief voor entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag is gebaseerd op het transporttarief voor het kalenderjaar voor de ongekorte entry- respectievelijk exitcapaciteit gasopslag dienst waarop een korting van 25% wordt toegepast."

17. De volgende definities in de Begrippenlijst Gas zijn relevant:

interconnectiepunt *een fysiek of virtueel punt dat twee aangrenzende entry-exitsystemen verbindt of dat een entry-exitsysteem verbindt met een interconnector voor zover op deze punten een boekingsprocedure door netgebruikers van toepassing is. De netbeheerder van het landelijk gastransportnet zal de voor haar relevante interconnectiepunten publiceren op haar website.*

NC-CAM *Commissie Verordening (EU) 984/2013 van 14 oktober 2013 tot vaststelling van een netcode met betrekking tot capaciteitstoewijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen en tot aanvulling van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad.*

18. De volgende artikelen in de Transportvoorwaarden Gas - LNB zijn relevant:

2.1.2 Entry- en exitcapaciteit

Omschrijving van de dienst

De dienst entrycapaciteit geeft het recht om op een entrypunt een hoeveelheid gas per uur in het landelijk gastransportnet te voeden. De dienst exitcapaciteit geeft het recht om op een exitpunt een hoeveelheid gas per uur aan het landelijk gastransportnet te onttrekken.

Contractering en toewijzing

Entry- en exitcapaciteit worden gecontracteerd en aan erkende programmaverantwoordelijken toegewezen volgens het first come first served principe. Op interconnectiepunten worden entry- en exitcapaciteit gecontracteerd en aan erkende programmaverantwoordelijken toegewezen door middel van een veiling als vastgelegd in NC-CAM (...)

Ontvankelijkheid

19. Op grond van artikel 8:6 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) jo. artikel 4 van bijlage 2 van de Awb³ kan een belanghebbende beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb) tegen bepaalde besluiten van ACM, waaronder het

³ Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak.

OPENBAAR BESLUIT

bestreden besluit. Op grond van artikel 7:1 jo. 8:1 van de Awb kunnen belanghebbenden bezwaar maken tegen dit besluit.

20. Het bestreden besluit bestaat uit de volgende drie deelbesluiten:
- een deelbesluit Transporttarieven, voor de taken transport, balancering en kwaliteitsconversie, en de transportgerelateerde diensten;
  - een deelbesluit BAT-tarief, voor de bestaande aansluitingtaak; en
  - een deelbesluit AT-tarief, voor de aansluittaak.

Er is sprake van deelbesluiten omdat elk deelbesluit een zelfstandig karakter kent. Dat vloeit mede voort uit het feit dat het methodebesluit ook bestaat uit deelbesluiten, namelijk een deelbesluit per taak van GTS.⁴

21. Hierna beoordeelt ACM in hoeverre de afzonderlijke bezwaarmakers kwalificeren als belanghebbende in de zin van de Awb bij het door hun bestreden deelbesluit.⁵

Energie-Nederland

22. Op grond van artikel 6:7 van de Awb bedraagt de termijn voor het indienen van een bezwaarschrift zes weken. Deze termijn eindigde 26 januari 2015. Energie-Nederland heeft bezwaar gemaakt bij brief van 5 februari 2015 en haar bezwaar is daarmee na afloop van de termijn ingediend.
23. Desgevraagd heeft Energie-Nederland ACM telefonisch laten weten dat zij zich in de termijn vergist heeft. ACM verklaart het bezwaarschrift van Energie-Nederland niet-ontvankelijk.

VGN bij het deelbesluit BAT-tarief

24. VGN kwalificeert als een 'representatieve organisatie' van netgebruikers op de gasmarkt in de zin van artikel 61 van de Gaswet:
- "Een representatieve organisatie van netgebruikers op de gasmarkt wordt geacht belanghebbende te zijn bij een besluit, niet zijnde een beschikking, genomen op grond van deze wet."*
25. Voor de beoordeling van de ontvankelijkheid van VGN is het rechtskarakter van het bestreden besluit van belang. Indien het een beschikking is, kan VGN niet op grond van artikel 61 van de Gaswet als belanghebbende worden aangemerkt. Te dien aanzien overweegt ACM het

⁴ Zie hiervoor ook randnummer 4 en 5 van het methodebesluit GTS 2014-2016.

⁵ Zie voor een vergelijkbare toets: CBB 12 maart 2013 ECLI:NL:CBB.2013:BZ3716, r.o. 2.5.1 e.v.

OPENBAAR BESLUIT

volgende.

26. Artikel 1:3, tweede lid, van de Awb luidt:
"Onder beschikking wordt verstaan: een besluit dat niet van algemene strekking is, met inbegrip van de afwijzing van een aanvraag daarvan."
27. VGN heeft bezwaar gemaakt tegen het door ACM vastgestelde BAT-tarief. Gelet op artikel 61 van de Gaswet dient ACM te beoordelen of het deelbesluit tot vaststelling van het BAT-tarief een beschikking is.
28. ACM stelt op grond van artikel 82 van de Gaswet het BAT-tarief vast dat GTS dient te hanteren bij de uitvoering van haar bestaande aansluitingtaak. Het BAT-tarief is een uniform tarief dat geldt voor alle aansluitingen waarop de bestaande aansluitingtaak van GTS van toepassing is. Ook anderen dan GTS kunnen daar rechtstreeks rechten aan ontfemen. Om deze reden kwalificeert het BAT-tarief als een besluit van algemene strekking en niet als beschikking.
29. Gelet op het voorgaande is ACM van oordeel dat VGN belanghebbende is bij het BAT-tarief.

7128

TAQA bij het deelbesluit BAT-tarief

30. Artikel 1:2, eerste lid, van de Awb luidt:
"Onder belanghebbende wordt verstaan: degene wiens belang rechtstreeks bij een besluit is betrokken."
Om te kunnen worden aangemerkt als belanghebbende in die zin dient volgens vaste jurisprudentie sprake te zijn van een objectief bepaalbaar, eigen, persoonlijk en voldoende actueel belang, dat rechtstreeks bij het besluit is betrokken.⁶
31. Het BAT-tarief is een uniform tarief dat GTS in rekening brengt voor de bestaande aansluitingtaak. Achter bijna alle meetpunten in Nederland liggen aansluitingen waarvoor GTS deze taak uitvoert en daarom is TAQA een van de velen die dit uniforme tarief moeten betalen. TAQA ontbeert dus een persoonlijk, voldoende onderscheidend belang ten aanzien van het deelbesluit BAT-tarief van het bestreden besluit.
32. Gelet op het voorgaande kan TAQA niet worden aangemerkt als belanghebbende bij het BAT-tarief. ACM acht het bezwaar van TAQA, voor zover gericht tegen het BAT-tarief, niet-ontvankelijk.

⁶ Bijv. CBB 12 september 2014 ECLI:NL:CBB:2014:348 r.o. 2.3.

OPENBAAR BESLUIT

WINGAS bij het deelbesluit AT-tarief

33. Met WINGAS worden gezamenlijk aangeduid WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG en Astora GmbH & Co. KG. Vast staat dat deze vennootschappen een feitelijk belang hebben bij het deelbesluit AT-tarief. Het dossier noch de hoorzitting geeft een aanknopingspunt voor het oordeel dat dit belang niet rechtstreeks zou zijn betrokken bij het deelbesluit AT-tarief.
34. ACM is dan ook van oordeel dat WINGAS als belanghebbende bij het deelbesluit AT-tarief kan worden aangemerkt.

EconGas en TAQA bij het deelbesluit Transporttarieven

35. Voordat ACM ingaat op de beoordeling van de ontvankelijkheid van EconGas en TAQA bij het deelbesluit Transporttarieven maakt ACM eerst een aantal algemene overwegingen die relevant zijn voor deze beoordeling.

Algemene overwegingen

36. Het deelbesluit Transporttarieven heeft onder andere als rechtsgevolg dat de entry- en exittarieven voor alle meetpunten in Nederland in het jaar 2015 vaststaan. In die zin kan gesteld worden dat dit deelbesluit zich niet alleen richt tot GTS (die deze tarieven mag heffen) maar dat ook alle (door GTS erkende) programmaverantwoordelijken aan het deelbesluit Transporttarieven rechtstreeks rechten kunnen ontlenen. Deze organisaties zullen namelijk deze tarieven moeten betalen op het moment dat zij transportcapaciteit afnemen. De programmaverantwoordelijken zijn daarom mede geadresseerden van het deelbesluit Transporttarieven.
37. Over de vraag of een programmaverantwoordelijke als zodanig belanghebbende is, heeft het CBB bij uitspraak van 17 januari 2008⁷ geoordeeld dat *niet kan worden staande gehouden dat de groep shippers [programmaverantwoordelijken] "beperkt en qua samenstelling bekend is"*. Op grond hiervan concludeerde het CBB dat de enkele omstandigheid dat een partij behoort tot de groep shippers onvoldoende is om als belanghebbende te worden aangemerkt. Dit geldt wat ACM betreft ook voor het deelbesluit Transporttarieven van het bestreden besluit. Het feit dat EconGas, TAQA Onshore B.V., TAQA Piek Gas B.V. en TAQA Gas Storage B.V. programmaverantwoordelijke zijn, maakt hen niet automatisch belanghebbende bij het deelbesluit Transporttarieven.
38. In voornoemde uitspraak heeft het CBB uitgesproken dat het voorgaande niet wegneemt dat een individuele programmaverantwoordelijke een belang kan hebben dat objectief

8/28

⁷ CBB 17 januari 2008 ECLI:NL:CBB:2008:BC3412, r.o. 6.3.

OPENBAAR BESLUIT

bepaalbaar, eigen, persoonlijk, voldoende actueel en rechtstreeks bij het besluit betrokken is.⁸

39. Een persoonlijk belang vereist dat het bij het besluit betrokken belang zodanig moet zijn, dat de bezwaarmaker zich daarmee in rechtens voldoende mate onderscheidt van anderen. Een dergelijk belang is aanwezig wanneer dit belang in het bijzonder is betrokken bij de rechtsgevolgen van het bestreden besluit, in dit geval het deelbesluit Transporttarieven.⁹
40. ACM is van oordeel dat het belang van een programmaverantwoordelijke in ieder geval in het bijzonder is betrokken bij het deelbesluit Transporttarieven, wanneer voorafgaand aan de inwerkingtreding van het bestreden besluit duidelijk was dat gedurende het betreffende jaar (in casu: 2015) deze programmaverantwoordelijke als enige - of met een zeer beperkt aantal anderen - gebonden zou zijn aan een specifiek transporttarief.¹⁰
41. ACM heeft bovenstaande algemene overwegingen meegenomen in de hierna volgende beoordeling van EconGas en TAQA.

9/28

Beoordeling ontvankelijkheid EconGas

42. EconGas houdt zich bezig met levering van gas aan Europese groothandelaren en consumenten en met de handel in gas op de internationale markt. EconGas heeft LNG-capaciteit gecontracteerd bij de LNG-importterminal Gate in Rotterdam en laat daarvandaan gas transporteren naar verschillende interconnectiepunten.
43. EconGas is een door GTS erkende programmaverantwoordelijke¹¹ en neemt in die hoedanigheid de transportdienst af van GTS.

Exittarieven

44. Allereerst behandelt ACM de belanghebbendheid van EconGas bij de exittarieven van de interconnectiepunten.
45. ACM is van oordeel dat EconGas geen persoonlijk, voldoende onderscheidend, belang heeft bij elk van deze exittarieven. ACM stelt vast dat het rechtsgevolg van elk van deze tarieven niet alleen het belang van EconGas treft, maar ook de belangen van andere programmaverantwoordelijken. Deze groep programmaverantwoordelijken was voorafgaand aan de inwerkingtreding van het bestreden besluit deels bekend en deels onbekend. De bekende groep is de groep programmaverantwoordelijken die een langlopend contract voor

⁸ CBb 17 januari 2008 ECLI:NL:CBB:2008:BC3412, r.o. 6.4.

⁹ Vergelijkbaar met de positie van GasTerra B.V. in genoemde uitspraak van 17 januari 2008.

¹⁰ Vergelijkbaar met 'een specifiek onderdeel van het bestreden besluit' zoals door het CBb genoemd in haar uitspraak van 17 januari 2008

¹¹ <http://www.gasunietransportservices.nl/producten-diensten/klant-woorden/erkenning>

OPENBAAR BESLUIT

exitcapaciteit met GTS heeft gesloten op deze interconnectiepunten. EconGas is hier onderdeel van, maar niet de enige. Daarnaast wordt de onbekende groep gevormd door de nieuwe programmaverantwoordelijken die gedurende het jaar capaciteit konden boeken op deze meetpunten. Dit is mogelijk omdat op deze interconnectiepunten specifieke capaciteitsallocatiemechanismes gelden die alle geïnteresseerde programmaverantwoordelijken de mogelijkheid bieden om beschikbare capaciteit te kopen.

46. Voor capaciteit op interconnectiepunten past GTS op grond van de Commissie Verordening (EU) 984/2013 van 14 oktober 2013¹² een capaciteitsveilingmechanisme toe. Dit betekent dat er gedurende een gasjaar (een gasjaar start op 1 oktober) verscheidene veilingen zijn, beginnend met de veiling van de jaarcapaciteit, vervolgens de kwartaalcapaciteit, maandcapaciteit, dagcapaciteit en als laatste binnen de dagcapaciteit. GTS dient bij de veiling van jaarcapaciteit verplicht een percentage van de technische capaciteit te reserveren en mag deze capaciteit niet eerder aanbieden dan in de jaarlijkse kwartaalveiling. De capaciteit die in de kwartaalveiling niet is verkocht wordt vervolgens aangeboden in de maandveiling etc. (het betreft daarmee een voortrollend systeem).¹³ Dit heeft als gevolg dat het niet mogelijk is dat de totale transportcapaciteit op een interconnectiepunt voor een geheel gasjaar in één wordt geboekt door één of enkele programmaverantwoordelijken via de jaarveiling.
47. Voorts zijn er ook specifieke congestiemaatregelen van kracht om te zorgen dat reeds verkochte capaciteit, indien niet benut, opnieuw ter beschikking aan de markt worden gesteld.¹⁴
48. EconGas stelt dat het feit dat zij op de exitpunten voor langere tijd capaciteit heeft geboekt, haar een persoonlijk belang geeft. ACM acht dit onvoldoende onderscheidend, want er zijn ook andere programmaverantwoordelijken die zich voor langere tijd hebben gecommitteerd aan capaciteit op deze punten. Vóór de liberalisering van de gasmarkt, maar ook tot een aantal jaren geleden, boekten partijen in het algemeen voor langere tijd capaciteit bij GTS (op onder andere de interconnectiepunten) en op dit moment zijn veel van deze contracten nog niet afgelopen.¹⁵

¹² Commissie Verordening (EU) 984/2013 van 14 oktober 2013 tot vaststelling van een netwerkcode met betrekking tot de capaciteitstoewijzingsmechanismen in gastransmissiesystemen en tot aanvulling van Verordening (EG) nr. 715/2009 van het Europees Parlement en de Raad. Inwerkingtreding per 3 november 2013. Bij besluit van 19 december 2013 heeft ACM de nationale codes hierop aangepast (Besluit met kenmerk ACM/DE/2013/206801 (zaaknummer 13.0850.52))

¹³ Conform artikel 8, zesde en zevende lid, van de Europese Netcode capaciteitstoewijzingsmechanismen

¹⁴ Op grond van de punten 2.2.2 en 2.2.4 van de Bijlage I bij de Gasverordening. Bij besluit van 19 december 2013 heeft ACM de nationale codes hierop aangepast (Besluit met kenmerk ACM/DE/2013/206801 (zaaknummer 13.0850.52)).

¹⁵ Tegenwoordig worden overigens wel meer korte termijn contracten afgesloten.

OPENBAAR BESLUIT

Entrytarief

49. Over de ontvankelijkheid van EconGas bij het entrytarief op meetpunt Rotterdam (Gate) overweegt ACM het volgende.
50. Net als hiervoor is overwogen bij de exittarieven, kan niet gesteld worden dat EconGas een persoonlijk, voldoende onderscheidend, belang heeft bij het entrytarief van meetpunt Rotterdam (Gate). Het entrytarief raakt ook het belang van andere programma-verantwoordelijken. Enerzijds treft het de andere bestaande klanten die gebruikmaken van de LNG-terminal,¹⁶ en die de diensten van GTS gebruiken om het geïmporteerde gas verder te transporteren. Anderzijds geldt het tarief ook voor potentiële nieuwe programmaverantwoordelijken, want op de LNG-terminal Gate en het bijbehorende meetpunt Rotterdam (Gate) was begin 2015 - en is nog steeds - transportcapaciteit beschikbaar.¹⁷
51. EconGas stelt dat zij wel een persoonlijk, voldoende onderscheidend, belang heeft omdat de andere programmaverantwoordelijken die capaciteit hebben geboekt op meetpunt Rotterdam (Gate) naast programmaverantwoordelijke ook gasleverancier zijn. ACM acht dit verschil in deze beoordeling niet relevant; in het eerste geval laat de programmaverantwoordelijke het ingevoede gas transporteren naar een interconnectiepunt en in het tweede geval laat de programmaverantwoordelijke het ingevoede gas transporteren naar een binnenlands meetpunt. In beide gevallen zal de programmaverantwoordelijke entrycapaciteit moeten boeken en het bijbehorende tarief daarvoor moeten betalen. Dit geldt zowel voor EconGas als voor de programmaverantwoordelijken die leveren aan eindverbruikers.
52. EconGas stelt ook dat, vergeleken bij de andere bestaande klanten van de LNG-terminal, zij als enige geen gebruik maakt van gasopslagen in Nederland, waardoor zij niet kan profiteren van de korting van 25% op de transporttarieven van en naar gasopslagen. Het feit dat EconGas geen gebruik maakt van gasopslagen in Nederland maakt wat ACM betreft niet dat het belang van EconGas daardoor rechtens in voldoende mate onderscheidend is. Gasopslagen bieden aan partijen de mogelijkheid om tijdelijk gas op te slaan en dit op een later tijdstip weer te onttrekken, bijvoorbeeld op het moment dat er extra vraag naar is en/of wanneer de gasprijs gunstig is. Gasopslagen bieden dus een bepaalde dienst waar een programmaverantwoordelijke desgewenst gebruik van kan maken. Dit is een bedrijfsmatige keuze. Enkele programmaverantwoordelijken maken hier nu gebruik van, en velen ook niet (waaronder EconGas). Dit maakt niet dat EconGas een voldoende onderscheidend belang heeft.

Conclusie

53. Naar het oordeel van ACM kan EconGas niet aangemerkt worden als belanghebbende bij het deelbesluit Transporttarieven en daarom dient haar bezwaarschrift niet-ontvankelijk te worden

¹⁶ <http://www.gate.nl/gate-terminal/partners/klanten.html>.

¹⁷ <http://www.gate.nl/commercial/capacities.html>.

OPENBAAR BESLUIT

verklaard.

Beoordeling ontvankelijkheid TAQA

54. ACM beschrijft eerst de vier verschillende vennootschappen die bezwaar hebben ingediend¹⁵ en gaat daarna over tot de beoordeling van hun belanghebbendheid.

TAQA Onshore B.V.

55. Deze rechtspersoon is de exploitant van de Gasopslag Bergermeer. De Gasopslag Bergermeer is een gasopslaginstallatie die vooral geschikt is voor seizoensopslag. Het gas wordt in de zomer opgeslagen om het in de winter weer te kunnen invoeden in het gastransportnet van GTS. De gasopslag is aangesloten op het hoogcalorische gastransportnet van GTS. In het jaar 2014 is de bouw van de gasopslag afgerond en is de gasopslag deels beschikbaar gekomen voor commercieel gebruik. In 2015 is de volledige opslagcapaciteit beschikbaar voor de klanten van TAQA Onshore B.V. In het bestreden besluit is een entrytarief voor het meetpunt 301.348 Bergermeer vastgesteld. Aangezien al eerder vanuit het gastransportnet van GTS het benodigde kussengas in de gasopslag is gepompt, is er in het jaar 2010 al een exittarief vastgesteld voor dit meetpunt.¹⁹

56. TAQA Onshore B.V. is daarnaast een door GTS erkende programmaverantwoordelijke.

TAQA Gas Storage B.V.

57. Deze rechtspersoon verkoopt de opslagcapaciteit van de Gasopslag Bergermeer aan klanten. Daarnaast koopt TAQA Gas Storage B.V. de transportcapaciteit in bij GTS voor alle klanten van de gasopslag (met uitzondering van één klant die de capaciteit zelf inkoopt bij GTS) en voor TAQA Onshore (o.a. voor testen). TAQA Gas Storage B.V. is een door GTS erkende programmaverantwoordelijke.

TAQA Piek Gas B.V.

58. Deze rechtspersoon exploiteert de Piekgasinstallatie Alkmaar. De Piekgasinstallatie Alkmaar is een gasopslaginstallatie die vooral geschikt is voor het leveren van extra gas op het moment dat de vraag naar gas kortstondig sterk stijgt en de druk in het gasnet plotseling daalt. Deze gasopslag is aangesloten op het laagcalorisch gastransportnet van GTS.

TAQA Energy B.V.

59. Deze rechtspersoon is 100% aandeelhouder van TAQA Onshore B.V., TAQA Gas Storage B.V. en TAQA Piek Gas B.V.

60. De hiervoor genoemde vennootschappen maken allen bezwaar tegen de volgende

¹⁵ Op basis van het hoorzittingsverslag, de bezwaarschriften en openbare informatie.

¹⁹ Zie brief van TAQA aan de Tweede Kamer van 21 februari 2011, met kenmerk TEN_DM-#35204. Zie Tarievenbesluit GTS 2010 van 2 december 2009 met kenmerk 103263_3/4.

OPENBAAR BESLUIT

transporttarieven:

Meetpunt	Omschrijving	Entrytarief	Exittarief
301.348	BERGERMEER (TAQA-UGS)	1,427	1,258
301.118	ALKMAAR (TAQA-PGI)	1,415	1,187

61. ACM bepaalt hierna eerst welke van de vier vennootschappen in het bijzonder geraakt *kunnen* worden door een specifiek onderdeel van het deelbesluit Transporttarieven, zijnde de hiervoor genoemde transporttarieven. Vervolgens behandelt ACM de belanghebbendheid van elke vennootschap voor wat betreft de transporttarieven.

Algemeen

62. Tijdens de hoorzitting is aan TAQA gevraagd om nader toe te lichten op welke wijze elk van de vennootschappen belanghebbende is bij het deelbesluit Transporttarieven. Omdat tijdens de hoorzitting geen duidelijkheid gegeven kon worden door GTS en TAQA over welke vennootschappen nu precies capaciteitscontracten hadden gesloten voor het jaar 2015 ten aanzien van de meetpunten 301.348 Bergermeer en 301.118 Alkmaar, is door ACM aan GTS gevraagd om deze informatie na de hoorzitting alsnog aan te leveren.
63. Op 5 oktober 2015 heeft GTS per email aangegeven welke partijen gecontracteerde capaciteit op de netwerkpunten 301.348 Bergermeer en 301.118 Alkmaar hadden geboekt. TAQA heeft de juistheid per email bevestigd. Uit de informatie bleek de situatie als volgt:

Meetpunt	Wie heeft capaciteit geboekt?
301.348 BERGERMEER (TAQA-UGS)	TAQA Gas Storage B.V. en een klant van TAQA die opslagcapaciteit heeft op Gasopslag Bergermeer
301.118 ALKMAAR (TAQA-PGI)	Een klant van TAQA die opslagcapaciteit heeft op Piekgasinstallatie Alkmaar

64. Op 26 november 2015 heeft ACM aan TAQA verzocht om antwoord te geven op de vraag of voorafgaand aan het jaar 2015 duidelijk was dat in het jaar 2015 alle transportcapaciteit op het Bergermeer meetpunt in handen was - en zou blijven - van TAQA Gas Storage B.V. en de klant van Gasopslag Bergermeer. TAQA heeft dit op 3 december 2015 per e-mail bevestigd.
65. Voor het entry- en exittarief voor meetpunt Bergermeer volgt uit de beschikbare informatie²³ dat alleen het belang van TAQA Onshore B.V., TAQA Gas Storage B.V. en TAQA Energy B.V. mogelijk kan worden geraakt door de vaststelling van de transporttarieven van het meetpunt Bergermeer. TAQA Onshore B.V. is namelijk de exploitant van de Gasopslag Bergermeer en heeft capaciteit geboekt op het betreffende meetpunt, TAQA Gas Storage B.V. heeft capaciteit geboekt op het betreffende meetpunt en TAQA Energy B.V. is de 100%

²³ Uit het bezwaarschrift (inclusief bijlagen), hoorzittingsverslag en openbare informatie.

OPENBAAR BESLUIT

aandeelhouder van de voorgaande twee vennootschappen. ACM ziet niet in welk belang van TAQA Piek Gas B.V., als exploitant van de Piekgasinstallatie Alkmaar, kan worden geraakt door de transporttarieven van meetpunt Bergermeer. TAQA heeft een dergelijk belang ook niet aannemelijk gemaakt.

66. Voor het entry- en exittarief voor meetpunt Alkmaar volgt uit de beschikbare informatie dat alleen het belang van TAQA Piek Gas B.V. en TAQA Energy B.V. mogelijk kan worden geraakt door de vaststelling van de transporttarieven van het meetpunt Alkmaar. TAQA Piek Gas B.V. is namelijk de exploitant van Piekgasinstallatie Alkmaar en TAQA Energy B.V. is de 100% aandeelhouder van deze rechtspersoon. Voor TAQA Onshore B.V. en TAQA Gas Storage B.V. geldt dat hun belang niet kan worden geraakt door de transporttarieven die gelden voor transport van gas van en naar de Piekgasinstallatie Alkmaar. TAQA heeft dit ook niet aannemelijk gemaakt.
67. Bovenstaande betekent dat ACM voor de volgende vennootschappen nader heeft onderzocht of hun belang in het bijzonder wordt geraakt door de betrokkenheid bij de transporttarieven van de betreffende meetpunten:

Meetpunt	Mogelijk belanghebbende
301.348 BERGERMEER (TAQA-UGS)	TAQA Onshore B.V. TAQA Gas Storage B.V. TAQA Energy B.V.
301.118 ALKMAAR (TAQA-PGI)	TAQA Piek Gas B.V. TAQA Energy B.V.

68. Zoals toegelicht in paragraaf 0 geldt voor de tot TAQA behorende vennootschappen die door GTS erkend zijn als programmaverantwoordelijke dat alleen het deel uitmaken van de groep erkende programmaverantwoordelijken niet voldoende is om aangemerkt te worden als belanghebbende.

Transporttarieven Bergermeer: TAQA Gas Storage B.V.

69. ACM stelt vast dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van het bestreden besluit de transportcapaciteit in 2015 op het meetpunt Bergermeer volledig volgeboekt was door slechts drie partijen, waaronder TAQA Gas Storage B.V. Geen andere programmaverantwoordelijke had daarmee de mogelijkheid om in 2014 capaciteit te boeken op dit meetpunt. Derhalve stelt ACM vast dat TAQA Gas Storage B.V. één van de drie programmaverantwoordelijken is die het rechtsgevolg ondervinden van de transporttarieven die gelden voor transport van en naar de Gasopslag Bergermeer. Daarmee acht ACM het belang van TAQA Gas Storage B.V. in voldoende mate onderscheidend van de andere programmaverantwoordelijken die geraakt worden door het deelbesluit Transporttarieven. ACM merkt daarom TAQA Gas Storage B.V. aan als belanghebbende bij het deelbesluit Transporttarieven. De bezwaren van TAQA Gas Storage B.V. zullen inhoudelijk worden behandeld in paragraaf 1.2.

OPENBAAR BESLUIT

Transporttarieven Bergermeer: TAQA Onshore B.V.

70. ACM stelt vast dat voorafgaand aan de inwerkingtreding van het bestreden besluit de transportcapaciteit in 2015 op het meetpunt Bergermeer volledig volgeboekt was door slechts drie partijen, waaronder TAQA Onshore B.V. Geen andere programmaverantwoordelijke had daarmee de mogelijkheid om in 2015 capaciteit te boeken op dit meetpunt. Derhalve stelt ACM vast dat TAQA Onshore B.V. slechts één van de drie programmaverantwoordelijken is die het rechtsgevolg ondervinden van de transporttarieven die gelden voor transport van en naar de Gasopslag Bergermeer. Daarmee acht ACM het belang van TAQA Onshore B.V. in voldoende mate onderscheidend van de andere programmaverantwoordelijken die geraakt worden door het deelbesluit Transporttarieven. ACM merkt daarom TAQA Onshore B.V. aan als belanghebbende bij het deelbesluit Transporttarieven. De bezwaren van TAQA Onshore B.V. zullen daarom, tezamen met de bezwaren van TAQA Gas Storage B.V., inhoudelijk worden behandeld in paragraaf 1.2.

Transporttarieven Alkmaar: TAQA Piek Gas B.V.

71. Net als TAQA Onshore B.V. neemt ook de exploitant van de Piekgasinstallatie Alkmaar, zijnde TAQA Piek Gas B.V. niet zelf transportcapaciteit af van GTS op het eigen meetpunt.
72. Ook TAQA Piek Gas B.V. stelt dat er sprake is van een concurrentiebelang en daarom van een rechtstreeks betrokken belang bij de transporttarieven. Naar het oordeel van ACM kan in dit geval hiervan geen sprake zijn omdat de Piekgasinstallatie Alkmaar geen open access gasopslag is. De Piekgasinstallatie Alkmaar staat volledig ten dienste van de productiedoelstellingen van één klant. Deze enige klant van TAQA Piek Gas B.V. heeft daarmee voor 2015 de volledige gasopslagcapaciteit (en de volledige transportcapaciteit op het bijbehorende meetpunt) tot haar beschikking. In deze situatie is het ten eerste niet mogelijk dat de bestaande klant overstapt naar een concurrent en ten tweede bestaat er ook geen toegang voor nieuwe klanten. Dit maakt dat het door TAQA Piek Gas B.V. opgeworpen belang, waarbij de hoogte van het transporttarief in theorie invloed kan hebben op de vraag naar opslagcapaciteit bij de Piekgasinstallatie Alkmaar, niet aan de orde is.
73. Net als hiervoor is overwogen geldt dat het belang van TAQA Piek Gas B.V. bij de hoogte van het transporttarief van de Piekgasinstallatie Alkmaar afgeleid is van haar contractuele relatie met de enige klant van de Piekgasinstallatie Alkmaar (die de transporttarieven moet betalen). Het afgeleide belang is bovendien gelijk aan het belang van haar klant. ACM is daarom van oordeel dat TAQA Piek Gas B.V. geen belang heeft dat *rechtstreeks* bij het besluit is betrokken.
74. Concluderend is ACM van oordeel dat TAQA Piek Gas B.V. niet als belanghebbende bij de transporttarieven kan worden aangemerkt.

OPENBAAR BESLUIT

Transporttarieven Bergermeer en Alkmaar: TAQA Energy B.V.

75. TAQA Energy B.V. is aandeelhouder van TAQA Gas Storage B.V., TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek Gas B.V. Dit werpt de vraag op of TAQA Energy B.V. een rechtstreeks belang heeft bij het deelbesluit Transporttarieven. ACM is van oordeel dat het belang van TAQA Energy B.V. zich slechts laat gelden via de (financiële) resultaten van de dochterondernemingen. ACM stelt vast dat daarom sprake is van een afgeleid belang.
76. Het afgeleide belang van TAQA Energy B.V. is voorts volledig parallel met de belangen van genoemde dochterondernemingen, zodat niet gesteld kan worden dat het belang rechtstreeks bij het besluit is betrokken.²¹
77. Concluderend is ACM van oordeel dat TAQA Energy B.V. niet als belanghebbende bij de transporttarieven kan worden aangemerkt.

Ingediende bezwaargronden en overwegingen

78. In dit hoofdstuk geeft ACM per belanghebbende een korte samenvatting van de ingediende bezwaargronden, gevolgd door de beoordeling van ACM. In paragraaf 1.1 worden de bezwaren ten aanzien van het BAT-tarief behandeld en in paragraaf 1.2 de bezwaren die zien op de transporttarieven.

1.1 Het BAT-tarief

VGN

79. Het bezwaar van VGN ziet op twee onderdelen, namelijk de hoogte van het BAT-tarief en het van toepassing zijn van het BAT-tarief op de leden van VGN. ACM behandelt beide onderdelen hierna afzonderlijk.

Bezwaargrond hoogte BAT-tarief

80. Primair stelt VGN dat het BAT-tarief niet kostenreflectief is, leidt tot kruissubsidiëring en discriminatoir is. Het BAT-tarief is niet kostenreflectief omdat de gekozen tariefdrager leidt tot een onevenredige verhouding tussen het door de afnemer te betalen tarief en de beheer- en onderhoudskosten die door deze afnemer worden veroorzaakt. Daarnaast zorgt het BAT-tarief ervoor dat gasopslagen, vanwege de relatief grote hoeveelheid capaciteit die hiervoor jaarlijks geboekt moet worden, relatief gezien meer betalen dan de door hen veroorzaakte kosten en dat de overige afnemers minder betalen. Dit is in strijd met het verbod op kruissubsidiëring en

²¹ Zie in dit verband ook Cbb, 18 november 2011, ECLI:NL:CBB:2011:BU5581 en Cbb, 10 januari 2012, ECLI:NL:CBB:2012:BV1542.

OPENBAAR BESLUIT

in strijd met het verbod op discriminatie. VGN stelt voor dit op te lossen door een staffeling of differentiatie in het BAT-tarief door te voeren. Volgens VGN staat de Tarievenscode Gas hieraan niet in de weg.

81. Subsidiair stelt VGN dat ACM artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas buiten toepassing moet laten, indien dit artikel geen ruimte biedt voor een gedifferentieerd BAT-tarief. VGN acht artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas in dat geval in strijd met artikel 13 van de Gasverordening.
82. Meer subsidiair stelt VGN dat, indien ACM van oordeel is dat het BAT-tarief juist is vastgesteld, ACM bij wijze van exceptieve toetsing het kortingspercentage van 25% - zoals opgenomen in artikel 3.2.7.4 van de Tarievenscode Gas - buiten toepassing dient te laten en hiervoor in de plaats een hoger kortingspercentage moet toepassen. Daarmee worden de entry- en exittarieven van en naar gasopslagen verlaagd, waarmee volgens VGN recht wordt gedaan aan de belangen als genoemd in artikel 13 van Gasverordening en het beleid van de Minister van Economische Zaken om investeringen in gasopslagen te faciliteren.
83. Ten aanzien van de bezwaargrond die ziet op het niet kostenreflectief zijn van het BAT-tarief, verwijst ACM naar haar overwegingen ten aanzien van de gelijklopende bezwaargrond van Energie-Nederland.
84. VGN stelt daarnaast dat het BAT-tarief ten onrechte geen onderscheid maakt tussen gasopslagen en niet-gasopslagen (vanwege verschil in capaciteitsbehoefte) en tussen afnemers waarvan de aansluiting is betaald door GTS en afnemers die deze (deels) zelf hebben gefinancierd. ACM stelt vast dat deze grieven (ook) gericht zijn tegen het feit dat het BAT-tarief uniform is, en er derhalve in de tariefstelling geen rekening wordt gehouden met specifieke kenmerken van de afnemer. Van het feit dat er geen differentiatie in het BAT-tarief plaatsvindt heeft ACM al geconstateerd dat zo'n differentiatie onderwerp zou moeten zijn van de Tarievenscode Gas opdat het kan worden toegepast in tarievenbesluiten. De Tarievenscode Gas voorziet hier, zoals gezegd, niet in, hetgeen naar het oordeel van ACM in de weg staat aan herroeping van het bestreden besluit op grond van deze grieven. ACM wijst hierbij op hetgeen zij eerder in dit besluit hierover heeft opgemerkt in verband met het bezwaar van Energie-Nederland.
85. VGN stelt subsidiair dat, indien artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas geen ruimte biedt voor een gedifferentieerd tarief, ACM dit artikel buiten toepassing moet laten. ACM wijst erop dat voor buiten toepassing laten van artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas slechts aanleiding zou kunnen zijn als voornoemd artikel onverbindend geacht zou moeten worden. Daarvan is naar het oordeel van ACM geen sprake.
86. In artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas is vastgelegd dat de tariefdrager van het BAT-tarief de gecontracteerde capaciteit is. Gasopslagen hebben weliswaar relatief gezien een grotere gecontracteerde capaciteit nodig in vergelijking met andere netgebruikers, waardoor het

17/28

OPENBAAR BESLUIT

absolute BAT-tarief hoger uitpakt voor gasopslagen, maar dit gevolg moet voorzienbaar geweest zijn voor VGN ten tijde van het introduceren van de tariefdrager in de Tarievenscode Gas (7 november 2013). VGN is namelijk als representatieve organisatie betrokken geweest bij de totstandkoming van de tariefdrager,²² en heeft op het ontwerpbesluit geen zienswijze ingediend. VGN heeft desondanks geen reden gezien om tegen dit codewijzigingsbesluit in beroep te gaan.

87. Ook anderszins acht ACM artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas niet onverbindend. ACM gaat daarom niet mee in het bezwaar van VGN dat erop gericht is artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas buiten toepassing te verklaren.
88. Wellicht ten overvloede merkt ACM op dat het buiten toepassing verklaren van artikel 3.3.6 van de Tarievenscode Gas tot gevolg zou hebben dat het in het geheel niet mogelijk zou zijn om een BAT-tarief 2015 vast te stellen. GTS zou in dat geval geen inkomsten ontvangen voor haar wettelijke taak, hetgeen niet beoogd is met de regulering.
89. VGN stelt meer subsidiair dat ACM in het tarievenbesluit een hoger kortingspercentage dan de 25%, opgenomen in artikel 3.2.7.4 van de Tarievenscode Gas, moet toepassen. De Tarievenscode Gas zou dan op dit punt buiten toepassing gelaten moeten worden. VGN heeft evenwel onvoldoende aangedragen om een dergelijk oordeel te kunnen dragen.
90. ACM acht het codewijzigingsbesluit van 12 december 2013 - waarmee het kortingspercentage is opgenomen in de Tarievenscode Gas²³ – rechtmatig. In dit codewijzigingsbesluit, dat kort voor het bestreden besluit is genomen, is uitgebreid gemotiveerd waarom geen sprake is van strijd met artikel 13 van de Gasverordening. Ook heeft ACM in dit besluit het kortingspercentage beoordeeld in het licht van het gewenste beleid dat erop is gericht investeringen in flexibiliteit aantrekkelijker te maken. ACM ziet in het bezwaarschrift van VGN geen aanleiding om af te wijken van hetgeen ACM heeft beslist op 12 december 2013.
91. ACM ziet in bovenstaande bezwaargronden geen grond om de hoogte van het BAT-tarief aan te passen.

Bezwaargrond over de toepasselijkheid van het BAT-tarief op de leden van VGN

92. VGN uit in haar bezwaarschrift de grief dat ACM niet gemotiveerd heeft waarom alle leden van VGN het BAT-tarief moeten betalen, terwijl niet alle aansluitingen van de leden van VGN een bestaande aansluiting zijn in de zin van artikel 10a, eerste lid, onder d van de Gaswet. VGN merkt op dat er afnemers zijn waarvan de aansluiting door GTS is betaald en afnemers waar dat niet het geval is.

---

²² Zie Codewijzigingsvoorstel tariefstructuur bestaande aansluitingen en aansluitpunten d.d. 8 juli 2013 met kenmerk BR-13-844.

²³ Besluit met kenmerk ACM/DE/2013/206684 (zaaknummer 13.0276.52).

OPENBAAR BESLUIT

93. Deze grond heeft VGN ook in bezwaar tegen de tarieven GTS 2014 naar voren gebracht. Naar aanleiding van dit bezwaar heeft ACM op 21 oktober 2014 aan GTS een informatieverzoek verstuurd, waarin ACM heeft verzocht om nadere gegevens aangaande de verbindingen met het gastransportnet van GTS die vóór 1 april 2011 activa in aanbouw waren en die ná 1 april 2011 in gebruik zijn of worden genomen.²⁴
94. De gegevens die GTS naar aanleiding van het informatieverzoek van ACM heeft opgeleverd, betref informatie over negen verbindingen. ACM heeft voor deze verbindingen bekeken welk deel van de configuratie door GTS was aangelegd en welk deel de netgebruiker zelf (of door een derde) had aangelegd. Hieruit heeft ACM geconcludeerd dat voor zeven verbindingen geldt dat het wenselijk was dat GTS het BAT-tarief voor haar taak in rekening zou brengen. Voor de aansluitingen van gasopslag Bergermeer en de aansluiting van gasopslag Astora Jemgum,²⁵ bleek dit niet het geval te zijn. Voor die twee aansluitingen was in 2014 in eerste instantie het BAT-tarief in rekening gebracht, waar een AT-tarief vastgesteld had moeten zijn. In de beslissing op bezwaar tarieven GTS 2014 is dit hersteld.²⁶
95. In het bestreden besluit is voormelde lijn van de beslissing op bezwaar tarieven GTS 2014 doorgezet. Voor zowel voor het meetpunt Bergermeer als voor het meetpunt Astora Jemgum is een individueel AT-tarief vastgesteld. Gelet hierop faalt de bezwaargrond van VGN over de toepasselijkheid van het BAT-tarief op de leden van VGN.

19/28

1.2 De Transporttarieven

GTS

96. Het bezwaar van GTS met betrekking tot de correcties op de transporttarieven ziet op twee onderdelen, namelijk de vergoeding van de kapitaalkosten van het Integrated Open Season (IOS) en het gebruik van de nacalculatiebevoegdheid. ACM behandelt beide onderdelen hierna afzonderlijk.

Bezwaargond Integrated Open Season

97. Wat betreft het bezwaar van GTS dat de kapitaalkosten van het IOS ten onrechte niet volledig zijn nagecalculeerd, overweegt ACM het volgende.
98. In paragraaf 8.4.1 van het methodebesluit wordt beschreven op welke wijze ACM de verwachte efficiënte kapitaalkosten van reguliere uitbreidingsinvesteringen bepaalt. Blijkens randnummer 198 van het methodebesluit hanteert ACM daarbij, in navolging van de Minister van Economische Zaken, een grens van € 50 miljoen. Investerings met een

²⁴ Brief met kenmerk ACM/DJZ/2014/206041.

²⁵ Meetpunt 301.391.

²⁶ Besluit van ACM van 18 december 2014 met kenmerk ACM/DJZ/2014/207287

OPENBAAR BESLUIT

investeringsbedrag groter dan € 50 miljoen worden in het methodebesluit aangemerkt als bijzondere uitbreidingsinvesteringen.

99. GTS zendt op grond van artikel 82, derde lid, van de Gaswet jaarlijks aan ACM een tarievenvoorstel. In dat voorstel zitten onder meer de kapitaalkosten van bijzondere uitbreidingsinvesteringen, bedoeld in artikel 39e, 39f, derde lid, of 54a, derde lid, voor zover deze kosten doelmatig zijn. Bij de vaststelling van een tarievenbesluit op grond van artikel 82, vijfde lid, van de Gaswet houdt ACM rekening met het tarievenvoorstel van GTS.
100. De doelmatige kapitaalkosten van bijzondere uitbreidingsinvesteringen waarvan de investeringsbeslissing dateert van vóór 1 juli 2011 kunnen niet worden opgenomen in het tarievenvoorstel van GTS. De wet tot wijziging van de Gaswet (Stb. 2010, 810) dat het hiervoor genoemde vergoedingenregime bevat, is namelijk pas op 1 juli 2011 in werking getreden (Stb. 2011, 203). In verband hiermee is in de randnummers 200 en 246 van het methodebesluit een overgangsmaatregel geformuleerd. Deze komt er op neer dat ACM tot nacalculatie van de doelmatige kapitaallasten van de betreffende bijzondere uitbreidingsinvesteringen kan overgaan.
101. Vast staat dat de investeringsbeslissing voor het IOS dateert van vóór 1 juli 2011. Verder staat vast dat IOS bestaat uit de volgende deelprojecten:
- I. leidingtraject Beverwijk – Wijngaarden (activawaarde € 290,2 miljoen);
  - II. leidingtraject Westerschelde – West Chambrøn (activawaarde € 28,1 miljoen);
  - III. uitbreiding installatie Oudelandertocht (activawaarde € 18,4 miljoen);
  - IV. aanpassingen / uitbreidingen diverse stations (activawaarde € 3,4 miljoen).
102. In het bestreden tarievenbesluit is niet overgegaan tot vergoeding van de kapitaalkosten van de deelprojecten II, III en IV van het IOS. In het tarievenbesluit is hierover opgemerkt dat ACM (nog) niet kan vaststellen of alle deelprojecten van het IOS zich als één bijzondere uitbreidingsinvestering kwalificeren. Weliswaar heeft onderzoeksbureau Jacobs Consultancy (hierna: Jacobs) hiernaar onderzoek gedaan, maar ACM is er in het tarievenbesluit niet van overtuigd dat de door Jacobs gehanteerde invulling van het toetsingskader juist is.
103. Aan de omstandigheid dat ACM in het verleden tot vergoeding van investeringen in open seasons is overgegaan, komt niet de betekenis toe die GTS daaraan toegekend zou willen zien. ACM heeft eerdere beslissingen over vergoedingen steeds beoordeeld op grond van het destijds geldende reguleringskader en de eigen merites van de betreffende investeringen. Als zodanig is niet eerder aan de orde geweest de vraag of de hiervoor genoemde deelprojecten van het IOS kunnen worden beschouwd als één bijzondere uitbreidingsinvestering. ACM beoordeelt dergelijke vragen per geval.

OPENBAAR BESLUIT

104. ACM ziet geen aanleiding om een vaststaand criterium te introduceren om te beoordelen of sprake is van één bijzondere uitbreidingsinvestering. ACM komt in zoverre terug op haar overweging in het bestreden tarievenbesluit (randnummer 122) dat zij in het algemeen investeringen als één niet-reguliere uitbreidingsinvestering beschouwt als die onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Dit geldt eveneens voor de overweging in het tarievenbesluit dat ACM overeenkomstig de Regeling melding aanleg- of uitbreidingsinvestering een investering onlosmakelijk verbonden met andere investeringen beschouwt als de investering geen waarde heeft indien andere investeringen niet worden gedaan.
105. ACM beoordeelt de vraag of alle deelprojecten van het IOS zich als één bijzondere uitbreidingsinvestering kwalificeren casuïstisch. In het rapport van Jacobs wordt onder meer ingegaan op de context en het proces achter IOS, de samenhang binnen het proces, de functionaliteit van de deelprojecten en de aanwezigheid van contra-indicaties. Het rapport bevat naar het oordeel van ACM – los van de vraag of de daarin gegeven invulling van het toetsingskader juist is – voldoende feitelijke aanknopingspunten voor de slotsom dat de deelprojecten van het IOS samen één bijzondere uitbreidingsinvestering vormen.
106. Gezien het voorgaande treft het bezwaar van GTS met betrekking tot IOS doel. Het voorgaande houdt in dat ACM de doelmatige kapitaalkosten van de deelprojecten II, III en IV van het IOS alsnog, door middel van nacalculatie, zal verdisconteren in de tarieven 2016.

Bezwaargrond gebruik bevoegdheid tot nacalculatie

107. Wat betreft het bezwaar van GTS dat ACM in het bestreden besluit niet op een consequente wijze gebruik heeft gemaakt van de nacalculatiebevoegdheid als bedoeld in artikel 81c, tweede lid, aanhef en onder b, van de Gaswet, overweegt ACM het volgende.
108. Op grond van artikel 81c, tweede lid, aanhef en onder b, van de Gaswet kan ACM de tarieven die zullen gelden in het jaar t corrigeren, indien de tarieven die golden in het jaar of de jaren voorafgaand aan het jaar t zijn vastgesteld met inachtneming van onjuiste of onvolledige gegevens en ACM, indien zij de beschikking had over juiste of volledige gegevens, tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de vastgestelde tarieven.
109. Aangezien ACM kan overgaan tot het corrigeren van tarieven, indien zij tarieven zou hebben vastgesteld die in aanmerkelijke mate zouden afwijken van de eerder vastgestelde tarieven, is het van belang om te weten wanneer sprake is van een aanmerkelijke afwijking. ACM wijst in dit verband op de wetsgeschiedenis²⁷ waaruit volgt dat niet op voorhand valt aan te geven wanneer precies sprake is van een aanmerkelijke

21/28

²⁷ Kamerstukken II, 2001-2002, 28 174, nr. 11, p. 5

OPENBAAR BESLUIT

correctie. Dit hangt onder andere af van het soort gegevens dat gecorrigeerd wordt en de mate van de correctie. Volgens de wetsgeschiedenis zal van geval tot geval moeten worden beoordeeld of een correctie noodzakelijk is.

110. Tegen deze achtergrond ziet ACM geen aanleiding een vaststaand criterium te introduceren om te beoordelen of sprake is van een aanmerkelijke correctie. Evenmin ziet ACM aanleiding een ondergrens van € 5.000,- te hanteren zoals GTS heeft bepleit. Een dergelijke ondergrens zou betekenen dat ACM reeds bij een zeer geringe afwijking zou overgegaan tot correctie van de tarieven. Daarmee zou naar niet worden voldaan aan het vereiste van een aanmerkelijke afwijking als bedoeld in artikel 81c, tweede lid, aanhef en onder b, van de Gaswet.
111. Voor zover GTS erop heeft gewezen dat ACM in het bestreden besluit in het geval van een relatief geringe afwijking wel en in het geval van een relatief grote afwijking niet tot nacalculatie is overgegaan, overweegt ACM het volgende. ACM is niet gebleken dat gevallen waarin zij niet is overgegaan tot nacalculatie rechtens op één lijn kunnen worden gesteld met gevallen waarin zij daartoe wel is overgegaan. Daaraan doet niet af dat ACM in een enkel in het methodebesluit beschreven geval onverplicht, namelijk zonder dat was voldaan aan het vereiste van aanmerkelijk afwijking, is overgegaan tot correctie van de tarieven. Deze bezwaargrond faalt.

TAQA

112. Het bezwaar van TAQA Gas Storage B.V. tegen de entry- en exittarieven die gelden voor transport van en naar het meetpunt Bergermeer bevat twee gronden. In de eerste plaats is de vaststelling van het entrytarief voor meetpunt Bergermeer volgens TAQA Gas Storage B.V. niet transparant. In de tweede plaats zijn de vastgestelde transporttarieven volgens TAQA Gas Storage B.V. te hoog in verhouding tot andere gasopslagen. Daarmee zijn de tarieven discriminatoir, niet kostenreflectief en leiden zij niet tot bevordering van de handel, aldus TAQA Gas Storage B.V. Beide gronden worden hierna separaat besproken.

Bezwaargrond transparantie

113. Ten aanzien van de transparantie heeft TAQA Gas Storage B.V. de volgende bezwaren.
114. Het bestreden besluit maakt niet duidelijk welke kostenverdelingsmethodiek ten grondslag ligt aan de vaststelling van het entrytarief voor meetpunt Bergermeer, en daarmee is het besluit in strijd met artikel 13 en 18 van de Gasverordening. Volgens artikel 13 van de Gasverordening moeten de tarieven of de voor de berekening gebruikte methoden transparant zijn. Voor transparante tarieven geldt dat in artikel 18, tweede lid, van de Gasverordening is bepaald dat voldoende gedetailleerde informatie over tariefderivatie, methodologie en structuur gepubliceerd moet zijn.

22/28

OPENBAAR BESLUIT

115. TAQA heeft dit punt naar het oordeel van ACM terecht aangevoerd in het bezwaarschrift dat gericht was tegen het besluit waarin de tarieven GTS 2014 zijn vastgesteld. ACM heeft in de daarop volgende beslissing op bezwaar van 18 december 2014 gedetailleerde informatie over tariefderivatie, methodologie en structuur gepubliceerd. Artikel 13 van de Gasverordening vereist dat ACM deze informatie publiceert en niet dat ACM deze informatie bij de vaststelling van elk afzonderlijk tarievenbesluit publiceert. De totstandkoming van het betreffende tarief voor 2015 is daarmee voldoende transparant en het betoog van TAQA treft geen doel.

Overige bezwaargronden

116. Volgens TAQA Gas Storage B.V. ligt het entrytarief dat van toepassing is op meetpunt Bergermeer aanzienlijk hoger dan de entrytarieven van de andere gasopslagen. Het tarief is volgens TAQA Gas Storage B.V. dus discriminatoir. Het is voorts volgens TAQA Gas Storage B.V. onduidelijk waarom verschillende tarieven gelden voor verschillende gasopslagen. Bovendien zou het redelijker zijn als de Gasopslag Bergermeer het laagste tarief zou hebben, aangezien Gasopslag Bergermeer als enige gasopslag dicht bij de verbruikers van gas is gelegen. De dimensionering van het gastransportnet kan immers efficiënter naarmate gasopslagen dicht bij de verbruiker gelegen zijn. Het tarief is volgens TAQA Gas Storage B.V. daarom ook niet kostenreflectief. Het voorgaande leidt er volgens TAQA Gas Storage B.V. toe dat het level playing field tussen de gasopslagen wordt verstoord.
117. In het bestreden besluit wordt weliswaar duidelijk gemaakt dat het entrytarief voor meetpunt Bergermeer gelijkgesteld is aan de tarieven van omliggende punten, maar ACM legt volgens TAQA Gas Storage B.V. niet uit waarom de tarieven hierop gebaseerd moeten zijn. Bovendien is onduidelijk waarop de tarieven van omliggende punten zijn gebaseerd en of ACM rekening heeft gehouden met de verschillen tussen gasopslagen en andere aangesloten.
118. TAQA Gas Storage B.V. stelt dat de tariefvaststelling erop lijkt te duiden dat het afstandsafhankelijk is. Dit is evenwel geen *cost driver* zoals opgenomen in artikel 3.4.2 van de Tarievenscode Gas.
- Tarieven zijn afstandsafhankelijk, niet discriminatoir*
119. Gelet op het voorgaande vinden de verschillen in tarieven hun oorzaak in – onder andere - de afstandsafhankelijkheid als uitwerking van het kostenveroorzakingsbeginsel van artikel 3.4.2 van de Tarievenscode Gas. Naar het oordeel van ACM is hierin een objectieve rechtvaardiging gelegen voor het verschil in tariefniveau. In het enkele feit dat de entry- en exittarieven per gasopslag verschillen kan derhalve onvoldoende aanleiding worden gevonden voor de conclusie dat de tarieven discriminatoir zijn.
120. TAQA Gas Storage B.V. stelt dat de afstandsafhankelijkheid niet mag worden gehanteerd, omdat dit geen *cost driver* is zoals opgenomen in artikel 3.4.2 van de Tarievenscode Gas. Met betrekking tot dit bezwaar merkt ACM op dat in het geheel geen *cost drivers* zijn genoemd. De

OPENBAAR BESLUIT

Tarievencode Gas vermeldt slechts kostensoorten. Het ontbreken van een expliciete bepaling waarin de afstandsafhankelijkheid wordt benoemd, staat een rechtmatige vaststelling van afstandsafhankelijke tarieven niet in de weg.

121. Het voorgaande verklaart waarop de tarieven van omliggende punten van Gasopslag Bergermeer zijn gebaseerd. Bovendien blijkt uit het voorgaande waarom het entrytarief voor Gasopslag Bergermeer gelijk is gesteld aan de tarieven van omliggende punten.

Nieuwe visie

122. TAQA Gas Storage B.V. is de mening toegedaan dat het redelijker zou zijn als voor Gasopslag Bergermeer het laagste tarief zou gelden, aangezien deze opslag dicht bij de verbruikers van gas is gelegen. Het gastransportnet kan efficiënter worden ingericht naarmate gasopslagen dicht bij de verbruiker gelegen zijn. Het tarief is volgens TAQA Gas Storage B.V. daarom ook niet kostenreflectief en leidt ertoe dat het level playing field tussen de gasopslagen wordt verstoord.

123. De visie van TAQA Gas Storage B.V. ten aanzien van de efficiëntere inrichting van het gastransportnet en het level playing field is interessant, maar leidt niet tot wijziging van het tarievenbesluit. ACM wijst erop dat dit een andere invalshoek is dan die waarvan bij de totstandkoming van de Gaswet is uitgegaan en die van de Tarievencode Gas. ACM heeft geen aanleiding om aan dit uitgangspunt in het kader van (de heroverweging van) onderhavig tarievenbesluit te tornen. Hierbij herhaalt ACM dat zij in de afstandsafhankelijkheid een objectieve rechtvaardiging ziet voor het vaststellen van tarieven op een verschillend niveau.

Onderscheid tussen netgebruikers

124. Tot slot heeft TAQA Gas Storage B.V. aangegeven dat uit het bestreden besluit niet duidelijk blijkt of ACM gasopslagen en andere aangeslotenen verschillend heeft behandeld. In dat verband merkt ACM op dat in de transporttarieven geen onderscheid gemaakt is tussen netgebruikers, afgezien van hetgeen op grond van de Tarievencode Gas is voorgeschreven. ACM heeft dan ook wel degelijk rekening gehouden met de verschillen tussen gasopslagen en andere aangeslotenen door de in artikel 3.2.7.4. van de Tarievencode Gas neergelegde korting van 25% toe te passen op de transporttarieven van en naar gasopslagen. Andere regels die voorschrijven dat de tariefstelling van gasopslagen afwijkend is van de rest van de netgebruikers zijn niet opgenomen in de Tarievencode Gas.
125. Op grond van het voorgaande concludeert ACM dat het bezwaar van TAQA Gas Storage B.V., ten aanzien van de transparantie van de transporttarieven ongegrond is. In het besluit van 18 december 2014 heeft ACM het benodigde inzicht verschaft. Daarom is ACM van oordeel dat thans voldoende transparantie bestaat. De wijze waarop de transporttarieven zijn berekend, acht ACM rechtmatig.
Dit bezwaar faalt.

OPENBAAR BESLUIT

1.3 De aansluitpunttarieven

WINGAS

126. WINGAS stelt zich op het standpunt dat ACM de door WINGAS aan GTS betaalde kapitaalkosten in verband met de realisatie van het aansluitpunt Astora Jemgum in de tarieven moet verwerken. Deze kosten zijn voorgeschoten of voorgefinancierd, zo blijkt uit de overeenkomst tussen WINGAS en GTS. ACM heeft ten onrechte uit de overeenkomst afgeleid dat WINGAS de kosten zou (blijven) dragen. Daarnaast verplicht de Tarievecode Elektriciteit ACM de betreffende kapitaalkosten in de tarieven te verwerken.
127. ACM onderschrijft het standpunt van WINGAS dat de kapitaalkosten in verband met de realisatie van het aansluitpunt Astora Jemgum in de tarieven verwerkt kunnen worden. Dit is echter alleen toegestaan als deze kosten voor rekening voor GTS zijn gekomen. Als dat niet het geval is, maar ACM de kosten toch in de tarieven zou verwerken, zou dit leiden tot tarieven die geen afspiegeling vormen van de werkelijke (efficiënte) kosten. Dit zou zich niet verdragen met artikel 13, eerste lid, van de Gasverordening. De inhoud van artikel 3.3.7.1. TCE – wat daarvan ook zij – biedt geen aanknopingspunt voor een ander oordeel.
128. ACM heeft GTS na de hoorzitting zekerheid geboden dat zij de kapitaalkosten via de tarieven terug kan verdienen, zodra deze kosten voor rekening van GTS zijn gekomen. Bij brief van 4 november 2015 heeft ACM dat schriftelijk toegezegd. Daarbij heeft ACM een uitzondering gemaakt voor de kapitaalkosten voor het jaar 2013. Op dit punt komt ACM hieronder in paragraaf 5.3.2 van dit besluit terug.
129. Op 7 december 2015 heeft WINGAS de ontvangst van de eigen bijdrage aan ACM bevestigd. De investeringsuitgave is, anders dan ten tijde van het nemen van het primaire besluit, nu *wel* voor rekening van GTS, waardoor de bijbehorende kosten in de tarieven kunnen worden verwerkt. ACM verwerkt de kosten 2014, 2015 en 2016 in de tarieven van 2016. Het bezwaar is van WINGAS is gegrond.
130. Overigens geldt het voorgaande ook voor het aansluitpunt TAQA-Bergermeer. Blijkens de stukken is TAQA in onderhandeling getreden met GTS over de terugbetaling van de eigen bijdrage zij heeft betaald voor de realisatie van dit aansluitpunt. Op 7 december 2015 heeft TAQA de ontvangst van de eigen bijdrage aan ACM bevestigd. De kosten zijn, anders dan ten tijde van het nemen van het primaire besluit, nu *wel* door GTS gemaakt. Gelet hierop zal ACM tevens, uit eigen beweging, de bijbehorende kosten voor het aansluitpunt TAQA-Bergermeer over de jaren 2014, 2015 en 2016 in de tarieven van 2016 verwerken.

OPENBAAR BESLUIT

1.3.1 GTS

131. GTS heeft aangevoerd dat ACM ten onrechte niet tot verwerking van de kapitaalkosten 2013 van de aansluitpunten Astora Jemgum en TAQA-Bergermeer is overgegaan.
132. ACM overweegt dat de vergoeding van kosten voor de aansluitaak van GTS mogelijk is door tarieven vast te stellen overeenkomstig artikel 82 van de Gaswet. De systematiek van artikel 82 van de Gaswet brengt met zich dat het methode- en x-factorbesluit doorwerken in de tarieven. Immers, op grond van het tweede en het vierde lid van artikel 82 van de Gaswet stelt ACM voor GTS een methode van regulering respectievelijk een doelmatigheidskorting vast.
133. De betreffende kosten hebben betrekking op het jaar 2013 en vallen binnen de reguleringsperiode 2010-2013. In deze periode was de wettelijke aansluitaak niet gereguleerd. De achtergrond hiervan is dat de wet tot wijziging van de Gaswet (Stb. 2010, 810) waarin de aansluitaak voor GTS is opgenomen, gedurende voormelde reguleringsperiode op 1 april 2011 inwerking is getreden (Stb. 2011, 203). Ditzelfde geldt voor de tariefstructuur voor de wettelijke aansluitaak van GTS. De Tarieencode Gas is in dit verband pas bij besluit van 15 november 2013 (Besluit tariefstructuur voor aansluitpunt; Stcrt. 2013, 31902) gewijzigd. Wanneer ACM tot vergoeding van de kosten voor 2013 van voormelde aansluitpunten zou overgaan, dan zou dat betekenen dat voormelde systematiek van artikel 82 van de Gaswet zou worden doorkruist. De tekst noch de toelichting van artikel 82 van de Gaswet biedt een aanknopingspunt voor de slotsom dat dit niettemin in een geval als het onderhavige mogelijk zou zijn. Deze bezwaargrond faalt.

26/28

Vergoeding proceskosten

134. EconGas, TAQA Energy B.V., TAQA Gas Storage B.V, TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek gas B.V. en VGN en WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG, van astora GmbH & Co. KG hebben verzocht om vergoeding van proceskosten op grond van artikel 7:15, tweede lid, van de Awb.
135. Op grond van artikel 7:15, tweede lid, van de Awb worden de kosten die een belanghebbende in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken door het bestuursorgaan uitsluitend vergoed op verzoek van de belanghebbende voor zover het bestreden besluit wordt herroepen wegens aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid.
136. Naar aanleiding van het bezwaarschrift van WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG, van

OPENBAAR BESLUIT

Astora GmbH & Co. KG wordt het deelbesluit AT-tarief aangepast voor zover het ziet op de investeringsuitgave ten aanzien van het aansluitpunt Astora-Jemgum behorende kosten over de jaren 2014, 2015 en 2016. Deze aanpassing houdt echter geen verband met een aan ACM te wijten onrechtmatigheid. Ten tijde van het nemen van het bestreden besluit was – zoals in paragraaf 5.3.1 nader is toegelicht – het niet verwerken van de betreffende kosten in het aansluitpunttarief de enige rechtmatige mogelijkheid. ACM wijst de verzoeken van deze partijen om vergoeding van de proceskosten af.

137. Hiervoor heeft ACM reeds geoordeeld dat EconGas, TAQA Onshore B.V., TAQA Piek Gas B.V. en TAQA Energy B.V. niet kwalificeren als belanghebbende. EconGas, TAQA Onshore B.V., TAQA Piek Gas B.V. en TAQA Energy B.V. komen daardoor niet in aanmerking voor vergoeding van de proceskosten. ACM wijst de verzoeken van deze partijen om vergoeding van de proceskosten af.
138. Hiervoor heeft ACM reeds geoordeeld dat TAQA Gas Storage B.V. niet kwalificeert als belanghebbende bij het BAT-tarief en het bestaande aansluitaaktarief, maar wel als belanghebbende bij de transporttarieven. Ten aanzien van de transporttarieven is de motivering aangepast, maar wordt het besluit niet aangepast. TAQA Gas Storage B.V. komt daardoor niet in aanmerking voor vergoeding van de proceskosten.²⁹ ACM wijst het verzoek van TAQA Gas Storage B.V. vergoeding van de proceskosten af.
139. Naar aanleiding van het bezwaarschrift van GTS wordt het deelbesluit transporttarieven aangepast voor zover het ziet op de vergoeding in verband met de kosten van IOS. Deze aanpassing houdt wel verband met een aan ACM te wijten onrechtmatigheid. GTS komt daardoor in aanmerking voor vergoeding van de proceskosten. ACM wijst het verzoek van GTS toe.
140. De vergoeding van de kosten in bezwaar wordt op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht bepaald door het aan de verrichte proceshandelingen toegekende punten te vermenigvuldigen met de waarde per punt (EUR 490,-) en met de toepasselijke wegingsfactoren. In dit geval stelt ACM het aantal punten vast op 1 voor het indienen van het bezwaarschrift. Tijdens de hoorzitting is GTS niet bijgestaan door een derde die GTS beroepsmatig bijstond. De wegingsfactor stelt ACM vast op 1 (gemiddeld). Dit leidt tot een vergoeding voor GTS van EUR 490,-.

27/28

---

²⁹ Zie in dit verband CRvB, 23 augustus 2005, ECLI:NL:CRVB:2006:AY8044 en CBB, 18 februari 2011, ECLI:NL:CBB:2011:BP6901.

OPENBAAR BESLUIT

Dictum

141. De Autoriteit Consument en Markt:

- I. verklaart de bezwaren van Energie-Nederland en EconGas GmbH niet-ontvankelijk;
- II. verklaart de bezwaren van TAQA Energy B.V., TAQA Gas Storage B.V., TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek gas B.V. niet-ontvankelijk voor zover deze betrekking hebben op het deelbesluit BAT-tarief;
- III. verklaart de bezwaren van WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG, van Astora GmbH & Co. KG gegrond;
- IV. verklaart de bezwaren van GTS gegrond voor zover deze betrekking hebben op het verwerken van de kosten in verband met IOS in de transporttarieven;
- V. verklaart de bezwaren van Vereniging Gasopslag Nederland ongegrond;
- VI. verklaart de bezwaren van TAQA Energy B.V., TAQA Gas Storage B.V., TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek gas B.V. alsmede GTS voor het overige ongegrond;
- VII. kent een vergoeding toe van EUR 490,- voor de door GTS gemaakte kosten in de bezwaarprocedure;
- VIII. wijst de verzoeken om vergoeding van de in bezwaar gemaakte proceskosten van de Vereniging Gasopslag Nederland, EconGas GmbH, WINGAS GmbH, WINGAS GmbH & Co. KG, en Astora GmbH & Co. KG alsmede TAQA Energy B.V., TAQA Gas Storage B.V., TAQA Onshore B.V. en TAQA Piek gas B.V. af.

Den Haag,

Datum: 11 december 2015

Autoriteit Consument en Markt,
namens deze,

W.g.
mr. M.T.P.J. van Oers
Directeur Juridische Zaken

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken, binnen zes weken na bekendmaking daarvan beroep instellen bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven, postbus 20021, 2500 EA 's-Gravenhage.

28/28